

Jak na hubení štěnic

Existují písemné doklady o tom, že štěnice (Cimex), rod ploščic z čeledi štěnicovitých (Cimidae), se vyskytuje v blízkosti člověka odedávna. Například v Londýně ve 30. letech minulého století jimi byla zamořena celá jedna třetina obytných domů. Někteří odborníci varují, že k tomuto číslu bychom se mohli v brzké době přiblížit, pokud nebude vyřešeno účinné hubení tohoto hmyzu.

Velký rozmach migrace lidí umožňuje zavlékání štěnic na velké vzdálenosti. Štěnice sice aktivně migrují jen na malé vzdálenosti (a postupně zamořují sousední byty či obytné místnosti), využily však současného mohutného rozvoje turistického ruchu a jako černí pasažéři se rozšířily do mnoha hotelů a jiných ubytovacích zařízení – v míře mnohem větší než tomu bylo ještě před několika málo lety.

Štěnice se mohou vyskytovat ve všech typech lidských obydlí, a to nejen v bytech, ale rovněž v kinech, dopravních terminálech, skladovacích prostorách, toaletách, úřadovnách, nemocnicích, věznicích apod.

Rada účinných látek pro hubení hmyzu byla vyřazena z použití v důsledku nové legislativy EU.

V praktickém použití zůstalo jen několik insekticidů patřících do omezené skupiny chemických látek, jejichž užívání bylo povoleno a jejichž intenzivní aplikace byla příčinou nebývalého rozšíření rezistence hmyzu.

Jak vypadá štěnice?

Mnoho lidí věří tomu, že štěnice nejsou viditelné prostým okem. To vyplývá z toho, že když jejich bodnutí ucítí, je štěnice už dávno pryč. Délka těla dospělého jedince je 4-5 mm a 6-7 mm po úplném nasátí krve.

Samice jsou o něco větší než samci, krev sají oba. Barva těla hladových štěnic je světle žlutohnědá, po nasátí je červenohnědá nebo mahagonová. Štěnice nemají křídla, jejich tělo je zploštělé, lesklé, oválného tvaru.

Přenos původců chorob

Štěnice sají krev z periferních cév krevního systému, nejčastěji několik málo hodin před rozedněním. V poměrně krátké době, obvykle během 5-10 minut, přitom do rány vypouštějí sliny bránící srážení krve. A právě tyto sliny bílkovinné povahy jsou příčinou imunitních reakcí postižených osob. Někteří lidé jsou na bodnutí štěnic extrémně citliví, trpí silným svěděním a při rozškra-

bání ranek může dojít k druhotné bakteriální infekci.

Množení a životní cyklus štěnic

Oplozené samice přilepují svá vajíčka na drsné povrchy a mohou naklást až pět vajíček denně v závislosti na okolní teplotě a na množství nasáté krve.

Vajíčka jsou oválného tvaru, cca 1 mm dlouhá. Při teplotě 30 °C se larvy z vajíček vylíhnou již za 4-5 dní, při průměrné pokojové teplotě za 8-11 dní. Žádná vajíčka se nevyvíjejí při teplotách vyšších než 37 °C nebo nižších než 13 °C a vajíčka, která se nevyvíjejí během tří měsíců, jsou mrtvá. Celý vývoj štěnic od vajíčka do dospělosti trvá, v zá-

Místa ošetřená postřikem mohou být znovu užívána až po dokonalém zaschnutí postřiků.

Reziduální (dlouhodobá) účinnost postřiků, při nichž jsou aplikovány malé částičky insekticidního přípravku, je silně snižována úklidem – je tedy vhodné nejméně 7 dní neuklízet. Tím bude zajištěno, že všechny štěnice přijdou do kontaktu s postřikem.

Teprve druhým postřikem, provedeným 10-14 dnů po prvním postřiku, může být dosaženo úplného vyhubení štěnic.

Nejčastější místa výskytu štěnic:

- Matrace, lůžkoviny – včetně knoflíků, záhybů, lemování aj.
- Postele – včetně rámu a čel. Ve většině případů je vhodné postele rozmontovat a postříkem ošetřit jejich jednotlivé části.
- Všechny druhy nábytku, každá skulina v jeho konstrukci. Pro jistotu postříkat obrácené stoly, židle, křesla atd.
- Dřevěná obložení všeho druhu, podlahové lišty, rámy dveří, rukojeti, mezery mezi dřevěnými podlahovými krytinami, prostor pod krytinou.
- Elektrické instalace (zásuvky, vypínače) a elektronická zařízení jako jsou přehrávače, televizory, telefony, stolní lampy.
- Stěny pod uvolněnými tapetami, praskliny v omítkách, okolí okraje koberců, předložek apod.

vislosti na teplotě a možnostech sát krev, 5–8 týdnů.

Dospělé štěnice se za normálních podmínek dožívají několika měsíců, ale za ideálních podmínek mohou žít mnohem déle. Jsou schopny přežít velmi dlouho (6–8 měsíců) při hladovění. Štěnice se běžně nepohybují tak rychle, aby mohly uniknout pozorným pozorovatelům, jestliže však jsou vyplašeny, pohybují se rychlostí kolem 2 cm za vteřinu.

Jsou schopné určit migrace za potravou, obvykle však zůstávají co nejbližší místům, kde lidé spí. Obecně lze říci, že od zdroje krve cestují jen tak daleko, aby si našly vhodný úkryt.

Hubení štěnic

Úspěšného boje proti štěnicím můžeme dosáhnout jen v případě systematického přístupu a účinného insekticidního přípravku. Každý zásah proti štěnicím by se měl skládat z následujících kroků:

1) Dokonale vysát celý zamořený prostor (včetně nábytku). Nebudou sice odsáta přilepená vajíčka, lze ale odchytat značnou část larev a dospělců. Je však nutné použít vysavače s účinnými filtry a současně je zapotřebí, aby papírové sáčky s vysátým materiálem, tedy i štěnicemi, byly okamžitě spáleny nebo vloženy do dvojitých neporušených plastových pytlů a vyhozeny ven do kontejnerů pro komunální odpad, který je určen ke spálení.

2) Vyprání všech lůžkovin, včetně povlaků, polštářů, závěsů, záclon atd. v horké vodě s pracími prostředky a následným vysušením horkým

vzduchem nebo vyžehlením (tímto způsobem budou všechna vývojová stadia štěnic zničena).

3) Je nutné vyselektovat nejčastější místa úkrytu štěnic a ta pak vystříkat. Je vhodné, aby před aplikací postříku byl proveden veškerý úklid. Tím bude zajištěna dlouhodobá reziduální účinnost přípravku. Nedostatečný úklid či nízká hygiena žádným způsobem nepřispívá k výskytu štěnic, ale čistota a pořádek přispívá velkou měrou k účinnosti provedených opatření.

Jsou-li matrace a lůžkoviny štěnicemi silně „prolezlé“, je lépe se jich úplně zbavit. Před likvidací je však vhodné tyto materiály důkladně vystříkat, aby se zabránilo šíření štěnic během transportu i při samotné likvidaci. Zvýšená pozornost musí být věnována všem věcem, materiálům a předmětům, které jsou z prostoru zamořeného štěnicemi vynášeny.

Vhodné je určit místo, odkud se štěnice šíří, a provádět postřík z okrajů jejich rozšíření postupně směrem do středu jejich výskytu. Tímto způsobem se zabrání tomu, aby se štěnice během postříku rozšiřovaly na neošetřené plochy.

Před postříkem je nutné opatrně uvolnit všechny části lůžek a nábytku, které nejsou pevně připojeny ke své konstrukci, zejména krycí desky a sokly. Dále je třeba uvolnit či sundat všechny dekorace na stěnách poblíž lůžek a postřík aplikovat i pod ně. Je rovněž nutné zkontrolovat, zda se štěnice neukrývají v knihovnách nebo ve hřbetech vázaných knih, a případně tato místa ošetřit postříkem.

Postříky, které se ředí vodou, nesmí být přímo aplikovány do rozvodů elektrické energie a elektrorozvodná zařízení ve stěnách nebo podlaze nesmí být zasažena stékajícím postříkem. Výjimku tvoří **CYTROL DUST**, insekticidní širokospektrý popraš na bázi přírodních nosičů jako je mouka, mastek, kaolin (tuzemsky vyráběný), kterým mohou být elektrická nebo elektronická zařízení ošetřena.

Proti štěnicím jsou účinné jen moderní insekticidní přípravky obsahující kombinaci několika účinných látek, které se vzájemně doplňují (smrtící, vypuzovací a omračující úči-

nek s růstovým regulátorem hmyzu), u nichž lze na jednom místě zasáhnout všechna vývojová stadia hmyzu najednou. Růstový regulátor zastavuje vývoj celé populace, což znamená, že vývoj jedinců, kteří přežili účinnost smrtící složky přípravku, nebude dokončen.

Mezi tyto přípravky patří **CIMETROL, který je vyroben speciálně pro hubení štěnic a blech**. Přípravek je rovněž účinný na další obtížný hmyz např. rusy a šváby, škvory, rybenky, brouky a jejich larvy, mravence, pavouky, roztoče, klíšťata, vši, mouchy, komáry, moly a jejich larvy i vosy. Je dodáván v 0,5 litrové samodávkovací lahvi. Z tohoto množství lze naředit 20 postříků (při použití dávky 25 ml na 5 litrů vody a 100 m²).

CIMETROL je tříložkový suspoemulzní koncentrát, který obsahuje tyto účinné látky (váhová procenta):

Alphacypermethrin: 4,65%
syntetický pyrethroid zajišťující rychlý smrtící účinek.

Tetramethrin: 4,65%
insekticidní složka s vypuzovacím efektem a zesilujícím účinkem.

Pyriproxyfen: 1,86%
růstový regulátor, přerušuje vývoj larev.

Cimetrool je vhodný pro řešení těch nejsložitějších situací, pro použití proti mnoha druhům škůdců, s dlouhou reziduální účinností na většině ošetřených povrchů včetně dřeva, plastů, papírových tapet, koberců, zdiva apod.

Cimetrool umožňuje dosahovat velmi uspokojivých výsledků od samého počátku, šetří finanční náklady a čas.

Přípravek vyrábí PelGar International Ltd. Velká Británie a do obchodní sítě dodává PelGar s. r. o.

International

PelGar s. r. o.

Na výsluní 7, 100 00 Praha 10

e-mail: info@pelgar.cz

www.pelgar.cz